

AHOGY ÉN LÁTOM

Büntetendő-e a fellebbezés?

Avagy miként változik meg az írásba foglalt ítélet a kihirdetethez képest

Egy év vs negyvenöt nap

1. A jelen cikk megírását kiváltó tényállás a következő:

Ügyfelemet (I. r. vádlottat) az elsőfokú bíróság a tárgyalást követően nyilvánosan kihirdetett ítéletével I (egy) év szabadságvesztésre ítélte lopás bűntette miatt tettesként, míg ugyanazon bűncselekmény miatt a (nem általam képviselt) bűnsegédként elítélt II. r. vádlottra a bíróság 45 nap közérdekű munkát szabott ki. Az ítélettel szemben úgy ügyfelem, mint én fellebbezést jelentettünk be, míg a II. r. vádlott és védője az ítéletet – teljességgel érthető módon - tudomásul vették.

Az igazi döbbenet azonban akkor következett be, amikor kézhöz vettem az írásba foglalt ítéletet, amely ügyfelem esetén a szabadságvesztés időtartamát I évről I év kettő hónapra „felemelte”, míg a II. r. vádlott vonatkozásában a közérdekű munka időtartamát 45 nappól 30 napra „leszállította”.

Az ítélet rendelkező részének olvastán természetesen először magamban kezdem kétkedni, mondván, hogy valószínűleg én jegyeztem le rosszul a kihirdetett szabadságvesztés, illetőleg a közérdekű munka időtartamát. Éppen ezért, amikor ügyfelemmel telefonon egyeztetünk az írásba foglalt ítélettel kapcsolatos teendőkről, szándékosan nem tettem említést erről a kérdésről, arra várva, hogy az ügyfelem esetleges reakciója (illetőleg annak hiánya) megerősítse, vagy éppen ellenkezőleg, alaptalanná tegye az ítélet hibás szövegezésére vonatkozó gyanúmat. Ügyfelem azonban nem sokáig hagyott kétségek között, ugyanis a második mondatában máris szóvá tette az őt ért méltánytalanságot.

A bökkenő csak az, hogy az írásba foglalt ítélet az ítéletet tudomásul vevő II. r. vádlott szempontjából „enyhébb” a szóban kihirdetethez képest, tehát szinte bizonyos, hogy a II. r. vádlottnak és védőjének támogatására az ítélet kijavítását illetően nem számíthatunk. Más szóval, rendkívül valószínűtlen lenne az, hogy a kedvezőbb helyzetbe hozott II. r. vádlott maga ellen kérjen kijavítást, továbbá egy ilyen kijavítási kérelemnek a II. r. vádlott védője által teendő előterjesztése – noha nyilvánvalóan az igazságosság érdekében történne - a II. r. vádlott védője részéről súlyos etikai aggályt is felvetne.

Büntetőpont a sikertelen óvásért...

Kézenfekvő párhuzamként kínálkozik a sport, ezen belül a birkózás, ahol is – miként az olimpiai közvetítéseket nézve, némi megütközéssel tapasztaltam – a mérkőzés során óvást előterjesztő (videóbíró igénybevétele kérés) versenyzőt büntetőpontokkal sújtják a benyújtott óvás sikertelensége esetén. Sajnos

vannak arra utaló jelek (itt elsődlegesen a szabálysértési jogra célzok), hogy ez a fajta gondolkodásmód (vagyis a jogorvoslattal élő személy méltánytalan joghátrányokkal történő fenyegetése) kezd úgy de facto, mint de iure elterjedni hatályos jogunkban, illetőleg a joggyakorlatban, amit én sajnálatos, következtetésképpen visszاسzorítandó jelenségnek tartok.

Módosítandó a Pp.

2. E cikknek nem célja – már csak a területi korlátok folytán is – a hibás szövegezés okainak illetve indítékainak feltárása, azonban arra igenis kísérletet tehetünk, hogy a jövőben ilyen vitás helyzetek ne alakulhassanak ki, mégpedig úgy, hogy a perek tisztességes lefolytatásában leginkább érdekelt ügyvédség indítványozza a Polgári Perrendtartás és a büntetőeljárás törvény módosítását akként, hogy a szóban kihirdetett ítéletek a jelen szabályok szerint is írásba foglalandó rendelkező részének egy-egy példányát kötelező legyen az ítélethirdetésekor jelen levő felek (vádlottak) illetve jogi képviselők (védők) részére átadni.

A bíróságok jelenlegi informatikai és személyi háttere – köszönhetően a folyamatos fejlesztéseknek illetve bővülésnek – kétségkívül alkalmas arra, hogy a kihirdetendő ítéletek rendelkező részét ne kézzel írják le a bírók, hanem közvetlenül számítógépbe gépeljék be - szükség szerint írják be a számítógépbe mentett (legfeljebb egy-két oldalnyi) szöveget azonnal kinyomtatásuk.

Természetesen a polgári perekben hozott ítéletekre irányadó jogorvoslati határidő számításának módját nem szabad megváltoztatni, vagyis a jogorvoslati határidőket nem a rendelkező rész kézhezvételétől, hanem – a mostani szabályokkal összhangban – továbbra is a teljes (vagyis az indokolást is tartalmazó) ítéletek kézbesítésétől kelljen számítani.

„Képlékeny” szövegek

A fenti módosítást célszerű lenne kiterjeszteni az ítéleteken kívül a pereket befejező egyéb – általában a tárgyalási jegyzőkönyvbe foglalt – határozatokra (jellemzően permegszüntető végzésekre), ugyanis e határozatok írásba foglalására rendszerint már csak a vonatkozó jogorvoslati határidő leteltét követően kerül sor, vagyis a feleknek úgy kell(ene) ezeket a – sok esetben perköltségben történő marasztalást is tartalmazó – eljárást befejező határozatokat megtámadni, hogy azok pontos – a jogorvoslat benyújtásakor még egyfajta „képlékeny” állapotban lévő – szövegét nem ismerik.

2012-ben pedig végre-valahára szükséges volna lecserélni a bíróságokon jelenleg használt (70-es évekbeli műszaki színvonalat tükröző) szalagos magnetofonokat (diktafonokat) is memóriával rendelkező digitális hangrögzítő berendezésekre, amelyeknél minden (utólagos) módosítás, illetve törlés pontosan nyomon követhető (naplózható) volna. Ezen újjátással ugyanis a tárgyalási jegyzőkönyvek kijavítására (kiegészítésére) irányuló kérelmek tényállási alapja (vagyis az, hogy ténylegesen mi került a hangfelvétel útján rögzített tárgyalási jegyzőkönyvekbe, azaz mi hangzott el a tárgyalásokon) objektíven igazolható volna.

Meghökkenítő személyleírás

3. Végezetül – mintegy tanulságul - hadd térjek vissza a jelen cikk alapját képező egyedi ügyre, ahol a sértett az elkövetőt (az egyébként sikertelen tolvajt) kb. 180 cm magas, erős (megtermett) testalkatú, lomha járású, középkorú személyként írta le.

A sértett az általa adott fenti személyleírás ellenére a tárgyaláson minden kétséget kizáróan (saját szávaival 98%-os bizonyossággal) azonosította ügyfelemet az elkövetővel, noha ügyfelem a bűnügyi nyilvántartás adatai szerint kb. 155 cm magas (vagy inkább alacsony), vékony testalkatú, normál járású személy, aki a bűncselekmény elkövetésekor (4 évvel ezelőtt, azaz 2008-ban) nem középkorú, hanem mindössze 22 éves volt.

Az ügyész egyébként a tárgyalás berekesztését megelőzően (vagyis a negyedik tárgyalási napon) az utolsó pillanatban módosította a 2008-ban kelt vádiratot akként, hogy ügyfelemet ne lopás kísérlete, hanem befejezett lopás miatt ítéljék el az eredetileg jármű önkényes elvétele miatt indult büntetőeljárásban.

Multság: kizárva

Ha ez nem egy büntetőbírói ítélet volna, és ennek folytán nem végrehajtandó szabadságvesztésre ítélték volna – az elkövetés idején látotthoz képest csodás átalakuláson átesett - ügyfelemet egy kb. százezer forintot érő segédmotor-kerékpár eredménytelen (a védelem szerint kísérleti szakban maradt, míg a bíróság szerint befejezett) ellopása miatt, akkor még jól derülhetnének is az egészen.

Azonban nekem, mint felelősségteljes védőnek, és nem utolsósorban ügyfelemnek, akit – az elsőfokú ítélet helybenhagyása esetén - az egy év (vagy 1 év két hónap) szabadságvesztés mellett egy korábbi felfüggesztett szabadságvesztésének végrehajtása is fenyegeti, talán kevésbé multságos az ügy.

Dr. Palotás Csongor